Миллий тиклaниш — миллат келажаги

MILLIY TIKLANISH

2007-yil, 2-may, chorshanba, 18 (401)-son.

Gazeta 1995-yil, 10-iyundan chiqa boshlagan

Haftalik gazeta

O'zbekiston "Milliy tiklanish" demokratik partiyasining ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy gazetasi

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ФАРМОНИ

Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини рағбатлантириш тўғрисида

9 май умумхалқ байрами — Хотира ва қадрлаш куни ўтказилиши, шунингдек, 1941-1945 йилларидаги Иккинчи жаҳон урушида фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг 62 йиллиги муносабати билан ҳамда уруш қатнашчилари ва ногиронларини моддий рағбатлантириш мақсадида:

1. Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари ва ногиронларига 50 000 (эллик минг) сўм миқдорда бир марталик пул мукофоти белгилансин.

2. Мазкур Фармонни бажариш билан боғлиқ сарф-харажатлар республика бюджети ҳисобидан амалга оширилсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Марказий банки, Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Мудофаа вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги ва Миллий хавфсизлик хизмати Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари ва ногиронларига ушбу пул мукофотининг тантанали ва байрамона вазиятда топширилишини таъминласин.

4. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, Мудофаа вазирлиги, Бадиий академия, Хотин-қизлар қўмитаси, Республика Маънавият тарғибот маркази, «Нуроний» ва «Маҳалла» жамғармалари, бошқа жамоат ташкилотлари билан биргаликда Ватанимиз озодлиги ва шаъну шарафи ҳимоячиларига бағишланган махсус учрашув ва маърифий-бадиий кечалар ўтказсин.

5. Ушбу Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ш.М.Мирзиёев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2007 йил 27 апрель

Хотира кечаси

МИЛЛИЙЛИКНИНГ ЖОНКУЯРИ ЭДИ

Сайфи Жалил. Бу инсонни миллий мусиқа ихлосмандлари ажойиб санъаткор, моҳир бастакор сифатида билишади. Биз Сайфи Жалилни партиямизнинг жонкуяр фаолларидан, дарғаларидан бири сифатида ҳамиша хотирлаймиз, қалбимизда сақлаймиз. Тошкент давлат консерваториясининг муҳташам зали лиқ тўла. Яна бир атоқли сафдошимиз, саҳна булбули Муяссархон Раззоқова ижросидаги «Эй ёр, хуш келибсиз» қўшиғи бамисоли Сайфи аканинг лутфи ила ташриф буюрувчиларга пешвоз чиққандек!..

Инсон — ҳаёт гултожи. У шу қадар азизу мукаррам қилиб яратилган. Бу ҳақиқатни англаган кишилар ўзларига берилган умрни хайрли амаллар, ўзларидан яхши ном қолдириш умиди билан яшаб ўтадилар. Ва бундай инсонлар вафотларидан кейин ҳам кишиларнинг тилларида, дилларида яшаб қолаверадилар. Уларнинг иккинчи умрлари шундай давом этади.

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий кенгаши, Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, Бастакорлар уюшмаси ва Ўзбекистон давлат консерваторияси ҳамкорлигида ўтказилган Ўзбекистон халқ артисти, Давлат мукофоти совриндори Сайфи Жалил хотирасига бағишлаб ўтказилган хотира кечасида иштирок этганларнинг кўнглидан юқоридаги мулоҳазалар кечгани шубҳасиз.

— Талабалигимда «Қалбимда» куйини эшитиш учун бир спектаклга уч маротаба тушганман, — дейди «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий кенгаши раиси Хуршид Дўстмуҳамедов. — Лекин ўшанда бу куйнинг ижодкори Сайфи Жалил эканлигини билмагандим. Сайфи ака нафақат беқиёс санъаткор, яхши инсон, чин маънода миллийликнинг жонкуяри эди. Бугунги хотира кечаси Сайфи Жалилни хотирлаш, у кишининг руҳини шод қилиш мақсадида ташкил этилди.

Бастакорлар уюшмаси раиси, Ўзбекистон Республикаси санъат арбоби Рустам Абдуллаев, Ўзбекистон давлат консерваторияси ректори, профессор Дилора Муродова ҳам устоз Сайфи Жалил ҳақидаги хотиралари билан ўртоқлашдилар.

— Мен бугунги йиғилишни фақат хотира эмас, Сайфи аканинг ижодий кечаси деб биламан, — деди Рустам Абдуллаев. — Устоз шундай самимий инсон эди. Халқ меросини яхши билгани, авайлагани учун ҳам унинг асарлари элимиз дилидан мустаҳкам жой олган.

Консерватория ректори Д. Абдуллаева Сайфи Жалил асарларида миллийлик ва замонавийлик уйғунлиги, 1950-1960 йиллардаги бастакорлик изланишларида, умуман миллий мусиқа санъатида устознинг ўрни катта бўлганлигини таъкидлаб, беқиёс санъаткорнинг хотира кечасини уюштириш ишига бош қўшганларга ўз миннатдорчилигини билдирди.

(Давоми 2-бетда).

Таклиф, мулоҳаза

САХОВАТНИНГ ЧЕГАРАСИ БОРМИ?

Бу ёруғ дунёда одам пайдо бўлибдики, эртанги кун умиди билан яшайди. Барқарор келажак учун эзгу ният ва орзулар оғушида тинмай меҳнат қилади. Авлодларга обод ва озод юрт қолдиришга интилади. Айниқса, бундай хислатлар бизнинг халқимизга хос устувор хусусиятдир.

Яхши одамлар ҳар тонгни кўриб, Яратганга беадад шукроналар айтади. Ахир, бундай файзиёб дамлар ҳар кимга ҳам насиб этавермайди-да. Негаки, кўз тегмасин, мамлакатимизда тинч ҳаёт барқарор бўлиб турибди. Яратувчанлик ишида халқимизнинг азму шижоати баланд. Осмонимиз мусаффолиги, кўзланган мақсад, Юртбошимизнинг собитқадам сиёсати, халқаро майдондаги Ўзбекистон мавқеининг ортиб бораётгани фуқароларимизни иштиёқ билан яшашга ундаяпти. Лекин бунга осонликча эришилаётгани йўқ.

Ойнаи жаҳонга боқинг, кўп нарсаларни англаб оласиз. Ҳамон давом этаётган Ироқдаги мақсадсиз уруш, Афғонистондаги нотинчлик мамлакатлар тақдирини мавҳумлаштириб қўймоқда. Меҳр-оқибат узоқлашмоқда, болалар келажагини тасаввур этиш мушкул.

Бирни кўриб шукр қил, бирни кўриб фикр қил, дейди доно халқимиз. Шу суҳбат асосида мустақилликка эришиш арафасида кўпни кўрган бир отахоннинг гаплари ёдимга тушди. Биз темир йўл ёқалаб бораётгандик.

— Мана, ўғлим, бу темир йўллар мамлакатнинг қон томири ҳисобланади, — деди у жиддий қиёфада. — Истиқлол, истиқлол дейсизлар. Бизнинг қўлимиздан бундай ишлар келмайди. Қудратли давлатгина буни амалга оширади.

Очиғи, ёши катта одамни ранжитишга кўнглим бормади. Қизилқум бағридан Учқудуқ-Мискин-Нукус йўналишида темир йўли қурилди. Бугунги кунда метин қояларни ҳам ўпириб Тошгўзар-Ғузор-Қумқўрғон темир йўлларини мустақил равишда қурмоқдамиз. Яна буни ўз кучимиз билан. Бу — мустақиллик берган қудрат эмасми? Бу — мислсиз жасорат эмасми? Мана, мустақилликнинг шарофати!.. Ўша гапни айтган отахон ҳаёт бўлсалар, мамлакат тараққиётини кўриб, янглишганларини сезиб турган бўлсалар, ажабмас. Ахир, ўзликни англашгина мўъжизалар яратиш қудратини бериши аён-ку!

Ҳаётимиз тараққиёт сари дадил қадам ташламоқда. Ишлаб чиқариш корхоналарида юксак технологиялар жорий қилиняпти. Қишлоқ хўжалигида фермерлик ҳаракатининг авж олиши сабабли маҳсулот сероблиги ошиб бораяпти. Бунинг учун мамлакатимизда кенг инфратузилмалар ташкил қилинган. Кундан-кунга тадбиркорликка янги-янги имкониятлар, шарт-шароитлар яратилмоқда. Бир сўз билан айтганда, кўп нарса ўзимизга боғлиқ бўлиб турибди. Аммо тараққиётни янада жадаллаштириш учун барчамиздан миллатпарварлик туйғуси ҳам талаб қилинадики, бу ҳақда гапирмаса бўлмайди.

Шаҳар ва қишлоқларимиз тобора обод бўлиб бораяпти. Гўзаллашаётган юртни кўриб, беихтиёр қувонасиз, кўнглингиз кўтарилади. Миллий меъморчилигимиз асосида қад кўтараётган бинолар яна жаҳон оммасини ҳайратга солаётир. Президентимиз халқимизга қарата:

— Уй қурсангиз, пишиқ ғиштдан қуринг, у ҳовлида бир неча авлодингиз хотиржам яшасинлар. Биздан озод ва обод юрт қолсин! — дегандилар.

(Давоми 2-бетда).

ФАОЛЛАР ТАШАББУСИ

ЎзМТДП Самарқанд шаҳар кенгаши ташаббуси билан "Қонуний никоҳ оила мустаҳкамлигидир" мавзуида тадбир ташкил этилди.

* * *

Партиянинг Ангрен шаҳар кенгаши томонидан "Ахборот хуружлари шароитида ёшлар билан ишлаш" мавзуида давра суҳбати уюштирилди.

* * *

ЎзМТДП Сурхондарё вилоят кенгаши ташаббуси билан "Миллий ва маънавий қадриятлар, миллий анъаналар — миллатимиз хазинасидир" мавзуида давра суҳбати ўтказилди.

* * *

Партиянинг Вобкент туман кенгаши томонидан "Нақшбандия тариқатининг илмий-маданий асослари" мавзуида давра суҳбати уюштирилди.

* * *

ЎзМТДП Ғаллаорол туман кенгаши ташаббуси билан "Миллий қадриятларимиз — бебаҳо бойлигимиз" мавзуида давра суҳбати ташкил этилди.

* * *

Партиянинг Дўстлик туман кенгаши ташаббуси билан "Ёшларни касбга йўналтириш — давр тақозоси" мавзуида давра суҳбати ўтказилди.

* * *

ЎзМТДП Чимбой туман кенгаши томонидан "Ватан — ягона оила" мавзуида давра суҳбати уюштирилди.

* * *

Партиянинг Самарқанд вилоят кенгаши Самарқанд давлат университети билан ҳамкорликда "Миллий ва маънавий қадриятлар" мавзуида давра суҳбати ўтказди.

* * *

ЎзМТДП С. Раҳимов туман кенгаши ташаббуси билан "Миллий тикланиш ва ёшлар маънавияти" мавзуида тадбир ташкил этилди.

* * *

Партиянинг Нурота туман кенгаши томонидан "Хотин-қизлар сиёсий фаоллигини ошириш" мавзуида учрашув уюштирилди.

ЎзМТДП Марказий кенгаши Матбуот хизмати.

Ифтихор

ТУПРОҒИНГ ҚЎЗИМГА АЙЛАЙ ТЎТИЁ

Ватан сувратига чизгилар

Чет эл сафаридан қайтган танишимиз даврада ўз таассуротларини сўзлаётиб, шундай деди:

— Ўша юртнинг табиати жуда чиройли экан. Одамлари ҳам ажойиб. Бизга иззат кўрсатиб, ажойиб мевалар билан сийлашди. Лекин булар-нинг ҳеч бири кўнглимиздаги бўшлиқни тўлдиролмади. Нуқул ўз юртимиз — Ўзбекистон томон интиламиз, бир-биримизга сездирмай ичичимизда кун санаймиз. Шундай кезларда тушуниб етдим, агар кишини ўлдирса Ватан соғинчи ўлдираркан!

Даврага жимлик чўкди. Ҳар биримиз дунёда ҳеч нарсага алишиб бўлмайдиган қадрдон гўша — она юрт ҳақида ўйлардик.

* * *

Самолёт узоқ учди.

Салондаги олтмиш чоғли йўловчининг ранглари докадай оқ. Маълум бўлишича, қанотининг қаеригадир шикаст етган самолёт бир неча соатдан бери ерга қўнолмаётанмиш!

Парвоз яна ярим соатча давом этди. Ажал билан юзма-юз ўттиз дақиқа! Ахийри, ёрдам гуруҳи етиб келиб, самолёт эсон-омон манзилга етказилди. Ташқарида ёмғир шивалаб ёғарди.

Олтмиш чоғли йўловчи самолётдан тушиши билан бараварига ерга ётиб олишди. Энди ёмғир шариллаб қуяр, йўловчилар эса лойли қўлларини юзларига суркаб Ерни тавоф қилишарди. Сўнг йиғи аралаш кўпчилиги «Ўзингга шукр, мен юртимдаман, энди ўлсам ҳам розиман!» дея пичирлардилар...

Фильм воқеаларидан таъсирланиб ўрнимдан туриб кетдим. Дераза оша ташқарига қарадим. Осмон тип-тиниқ, атроф беғубор, гўзал, қушлар дарахт шохларида тизилишиб чуғурлашарди. Бу манзарадан кўз узолмай қолдим. Қалбимни соғинч туйғуси қамради.

Баъзан Ватанда яшаб туриб, шу Ватанни соғинар экан, киши!

* * *

Бир умр «кураги ерга тегмаган» отаси — Абдурахмон полвон Алимов билан фахрланиб юрадиган сурхондарёлик асл деҳқон Файзи полвон суҳбатимиз чоғида қизиқ бир воқеани гапириб берганди:

— Қайсидир йили чет элга бордик. Нонушта маҳали бизни орасига яп-роқдек гўшт солинган нон бутерброди билан сийлашди. Мен ҳайрон қолдим. Ҳолаҳволлашиш йўқ, олинг-олинг йўқ. Ахир, олисдан борган меҳмон бўлсак... Ўша ерда ўтириб ўзимизнинг юртимизни ўйлаб кетдим. Биз чет элдан бўлмаса-да, шундоққина қўшни шаҳардан келган меҳмоннинг оёқлари тагига албатта қўй юмалатамиз. Шундай қилмасак, ҳеч кўнглимиз жойига тушмайди. Эртакларда довруғи чиққан Ҳотамтой ҳам бизнинг юртдан чиққан бўлса керак, бунга нима дейсиз? Барибир, бизнинг Ўзбекистон бошқача-да!

* * *

Мен Шаҳноза Худойназаровани Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети талабалари орасида учратдим. Танишдик. Тез-тез суҳбатлашиб турамиз. У яқинда университетни имтиёзли битириб чиқди. Ўқиш давомида бир қанча тилларни ўрганди. Ҳозир инглиз тилида бемалол сўзлашиб кетаверади. Бунинг устига Шаҳноза яхшигина ижодкор. «Дарё бўл, қалбим» шеърий тўплами нашрдан чиққан кунларда севина-севина ёнимга келди. Мен китобчанинг илк саҳифасини очдиму шеър сарлавҳасига кўзим тушди. «Ватанни асра, йигит». Шеърнинг охирги тўртлиги шундай якунланади:

Замонлар ўзгарар, ўзгарар дунё,
Омад, бахт, ғалаба — мангулик эмас.
Билгинки, ҳар неки исёнлар ичра
Биз фақат Ватанни асраб қолсак бас!

Бу сатрларни ўқиб қувондим.

Ёшларимиз Ватан туйғусини худди аждодлари каби жуда теран ҳис эта олаётганликларини ўйлаб яна бир бор энтикдим.

* * *

Иқтисод билимдони Мунаввар Ўлғин асли Нью-Йоркда туғилиб-ўсган бўлса-да, ҳар битта ўзбекистонликни «ҳамюртим» деб атайди.

— Отамнинг киндик қони тўкилган она Туркистон билан чексиз фахрланаман, — дейди у. — Отамнинг бу юртга меҳру муҳаббати баланд. Аммо Ўзбекистонга бўлган менинг муҳаббатим отамникидан-да кучлироқдир!

* * *

Эски қўлёзмаларимни кўздан кечираётиб, қачонлардир қоралаганим — тўрт сатр шеър диққатимни тортди.

Муқаддассан юртим...
Бағрингни кўмсаб
Абадий армон-ла
ўтганлар ҳам бор.
Бир сиқим тупроғинг
кўксига жойлаб,
Хорижда қабрга
қўйилган бир чол!

Ўйладим, дунёда Ватандан азизроқ маскан, унинг меҳридан улканроқ соғинч йўқ. Ватан туйғуси томирларимиздаги қон билан бирга оқади, гавҳартош каби юрагимизнинг ич-ичларини ёритиб туради. Ватан — муқаддас, Ватан азиз, Ватан — қадрли!

Сени озод ва обод кўрмоқликдан кўра улуғроқ бахт бормикин дунёда?! Мен ҳам биттагина кўзмунчоғинг бўлиб сени асрасам дейман, Ватан!

Гулчехра ЖАМИЛОВА.

Вилоят кенгашларида

САФДОШЛАР ИШИ ОММАЛАШТИРИЛАДИ

ЎзМТДП Тошкент вилоят кенгашининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди. Унда шаҳар ва туман кенгаши раислари, вилоят ва шаҳар, туман кенгаши депутатлари иштирок этишди.

Тадбирда "Давлат бошқарувини янгилаш ва янада демократлаштириш ҳамда мамлакатни модернизация қилишда сиёсий партияларнинг ролини кучайтириш тўғрисида"ги Конституциявий қонун ва «Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг айрим моддаларига (89-моддасига, 93-моддасининг 15-бандига, 102-моддасининг иккинчи қисмига) тузатишлар киритиш тўғрисида»ги қонуннинг қабул қилиниши муносабати билан партиямиз олдига қўйилган вазифалар тўғрисида сўз борди ва бошқа бир қанча масалалар кўрилди.

Шунингдек, йиғилишда жорий йилнинг 1 декабрига қадар вилоят кенгаши томонидан "Вилоятнинг энг фаол кенгаши"ни аниқлаш, жорий йилнинг 20 ноябригача "Энг яхши бошланғич партия ташкилоти" кўрик-танловларини шаҳар ва туман миқёсида ўтказилиши режалаштирилди. Бундан ташқари, вилоятда "Аёллар қаноти", "Ёшлар қаноти" иш фаолиятини ўрганиш мақсадида иқтидорли ёшларнинг ишларини фаоллаштириш борасида чора-тадбирлар ишлаб чиқилди ва шаҳар, туман кенгашлари миқёсида турли мавзуларда кўрик-танловларни йил давомида ўтказиб бориш режаси тасдиқланди.

Д.АҲМЕДОВА,
ЎзМТДП Тошкент вилоят кенгаши бош мутахассиси.

Меросимиз — фахримиз

ФОРУМДА ДЎСТЛАШДИЛАР

Тошкент ислом университетида республика олий ўқув юртлари талабаларининг катта форуми бўлиб ўтди.

Тошкент шаҳрининг Ислом маданияти пойтахти деб номланиши муносабати билан ўтказилган мазкур анжуманга мамлакатимиз олий ўқув юртларидан магистр ва талабалар таклиф этилди. Улар бу ердаги талаба ёшларнинг ҳаёти билан танишдилар, «Меросимиз — фахримиз» мавзусида ўтказилган танловда қатнашдилар. Тадбир иштирокчилари исломшунослик, маданиятшунослик, тарихшунослик, ҳуқуқшунослик йўналишлари бўйича маърузалар ўқишди. Университет манбалар хазинаси, Шайхонтоҳур ва Юнусхон тарихий обида мажмуалари билан танишдилар. Айниқса, тенгдошлари тайёрлаган расм, амалий санъат, безак, нақкошлик, тарихий ёдгорликлар кўргазмалари меҳмонларда катта таассурот қолдирди. Дастур доирасида талабаларнинг билимлари яна бир карра синовдан ўтказилди. Улар викторина ўйинларида қатнашдилар.

Анжуман сўнгида ғолибларни тақдирлаш маросими ҳам бўлиб ўтди. Муҳими, мамлакатимиз олий ўқув юртларидаги ёшлар бир-бирлари билан дўстлашдилар.

Адолатхон РАҲМАТУЛЛАЕВА,
Тошкент Ислом университети қошидаги академик лицей талабаси.

МИЛЛИЙЛИКНИНГ ЖОНКУЯРИ ЭДИ

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Ўзбек санъати пешқадамлари, онахон санъаткорлар Ўзбекистон халқ артистлари Саодат Қобулова, Коммуна Исмоилова, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Клара Жалилованинг чиқишлари кеча файзига файз қўшди. Коммуна Исмоилованинг «Теримчи қизлар», Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Матлуба Дадабоева ижросидаги «Ноз этма» қўшиғи, Клара Жалилованинг ижролари иштирокчиларнинг аксариятига ёшлик йилларини эслатди.

— Сайфижон талабчан эди. Бир қўшиқни яратиб, аввало ўзи айтар, маромига етгачгина бирон хонандага беришни лозим кўрарди. 1951-1957 йилларда бир жамоада ишладик. У киши мен учун ёзган қўшиқларни кўплаб мамлакатларда куйладим, олқишлар олдим. Сайфижоннинг санъатдаги энг ибратли томонларидан бири унинг асарлари ҳеч қачон битта мавзуда чекланмасди. Инсон, мураббий-устоз сифатида ҳам беназир эди, — деди К. Исмоилова.

— Устоз Турғун Алиматовдек нозиктаъб санъаткор учун куй басталаганларининг ўзиёқ Сайфи аканинг қандай ижодкор эканлигини билдиради, — деди Исроилжон Ваҳобов. — Бизга жуда кўп қўшиқлар ўргатганлар. Атойи ғазали билан айтиладиган «Жамолинг васфи» қўшиғи ҳам шулар жумласидан. Устозлик, инсонлик илмини Сайфи акадан ўрганмоқ жоиз десак, тўғри бўлади.

Ижодкорнинг асарлари халқчил бўлгандагина кишилар кўнглидан жой олади. Кечада сўзга чиққанлар С. Жалил асарларининг айни шу жиҳатига эътибор қаратдилар. Ижодкорнинг турмуш ўртоғи Роза опанинг сўзлари устознинг ҳаётда ҳам ўзига хос инсон бўлганлигини йиғилганларга яна бир бор намоён қилди.

— У киши миллийликка эътибор берардилар. Хоналарида барча ўзбек чолғу асбобларидан бор эди. Бу созларнинг ҳаммасида жуда яхши чалардилар. Айниқса, қўшиқ матнларига катта эътибор берарди. Мен ишонаман, бугунги эстрада йўналишида ижод қилаётган ёшларимиз орадан ўттиз, балки эллик йил ўтар, Сайфи Жалил асарларига мурожаат қиладилар. Чунки халқона асарлар ҳеч қачон ўлмайди, янги-янги ижроларда санъаткорнинг иккинчи умри сифатида яшайди.

Яхши инсонлар ҳеч қачон ўлмайдилар. Улардан қолган мерос эса халқники. Ўзбек халқи ҳам ўзи учун бебаҳо мерос қолдирган беназир санъаткор Сайфи Жалил номини эъзозлаб, доимо эҳтиром билан тилга олмоғи шубҳасиздир.

— Ҳозир бастакор кўп, мусиқа яратаётганлар кўп, лекин ҳақиқий мусиқа эса оз. Миллионлаб мухлисларнинг дилидан, қалбидан жой оладиган юксак мақомдаги мусиқа асарларини яратиш, мусиқа маданиятини эъзозлашимиз учун ҳам худди мана шундай учрашувлар, тадбирларни кўп-кўп ўтказиб турмоғимиз зарур. Сайфи акани ёд олиб ўтказган ушбу оқшомимиз ҳам ана шундай эзгу ниятларга хизмат қилади.

Халқ артисти Коммуна ая Исмоилованинг бу сўзлари унутилмас оқшом саҳнасига битилган шиордек жаранглади.

Зумрад ВАҲОБОВА,
«Миллий тикланиш» мухбири.

Партия ҳаёти

ИШДА ЖОНЛАНИШ БЎЛСИН ДЕСАК...

Ҳар бир партиянинг жамиятдаги нуфузи ва ўрнини унинг аҳоли билан алоқаси белгилаб беради. Табиийки, партия ишининг ташкил этилиши ҳар бир вилоят кенгаши фаолияти билан узвий боғлиқдир. ЎзМТДП Сурхондарё вилоят кенгаши фаолияти билан яқиндан танишиш мақсадида кенгаш раиси ўринбосари Абдулла ХОЛМИРЗАЕВга бир нечта саволлар билан мурожаат қилдик.

— Суҳбатимиз аввалида партия аъзолари, жойларда ташкил этилган бошланғич ташкилотлар фаолияти ҳақида маълумот берсангиз. Партия кенгашида муаммоларни ҳал этиш қандай йўлга қўйилган?

— Бугунги кунда вилоятимизда 3000 нафардан зиёд партия аъзоси бор. Жойларда 242 та бошланғич партия ташкилоти фаолият юритмоқда. Иш жараёнида уларнинг таклиф-мулоҳазаларини инобатга олиш, йиғилишларда партия сафларига фидойи, жонкуяр кишиларни жалб қилиш, шу орқали партия ишини жонлантириш бизнинг бош мақсадимиздир. Бошланғич ташкилотлар фаолиятини йўлга қўйишда ЎзМТДП Уставига таянамиз, албатта. Фаолларимиз билан биргаликда турли мавзуларда тадбирлар,« суҳбат ва мулоқотлар уюштирилмоқда. Бироқ тан олиб айтишимиз керак, камчиликларимиз ҳам йўқ эмас. Юқори партия ташкилотлари иши билан қуйи бўғинлардаги аъзоларни таништириб бориш, уларнинг фикрларини ўрганиш, умумлаштириш каби тадбирлар қийинчилик билан кечмоқда. Ўйлайманки, вақти келиб бу муаммолар барҳам топади. Чунки кейинги вақтда бу каби камчиликларни бартараф этиш мақсадида режа асосида иш олиб бориляпти.

— Режалар қоғозда қолиб кетмаслиги учун иш пухта ташкил қилиниши, пойдевор мустаҳкам бўлиши керак, албатта. Сизнингча, вилоят кенгашининг «Аёллар қаноти» ва «Ёшлар қаноти» фаолиятини қандай баҳолайсиз?

— Тўғри, улар бизнинг икки қанотимиз, ишларимизнинг ижрочиларидир. Ҳозир «Аёллар қаноти»ни Гулсара Элхонова бошқариб келмоқда. Ўтган йилнинг ноябрь ойида бўлиб ўтган ўқув-семинаридан кейин «Аёллар қаноти» фаолиятида анча ўзгаришлар юз берди. Ҳозирда қарийб барча туман кенгашларида «Аёллар қаноти» фаолият юритиб келмоқда. ЎзМТДП Марказий кенгаши раҳбарлари билан вилоят кенгашида ўтказилган учрашувда иштирок этган фаоллар ўзлари учун тегишли йўналишларни белгилаб олишди. «Ёшлар қаноти» нисбатан кечроқ, ўтган йилнинг ёзида тузилганди. Айни пайтда шаклланиш жараёнида. ТерДУ талабаси, «Қишки мактаб» битирувчиси Саида Эшмуродова «Ёшлар қаноти» ишини бошқариб келмоқда. У ёш бўлишига қарамай, ўзига талабчан, бир гуруҳ фаолларимиз кўмагида иш режасини тузиб олди. Барча туман ва шаҳар кенгашлари раислари, ёшлар иштирокида ўқув-тренинг машғулотларини ташкиллаштириш ҳаракатида юрибди.

— Партия фаолиятини янада жонлантириш учун нималарга эътибор бериш керак деб ўйлайсиз?

— Агар ишимизда жонланиш бўлсин десак, биринчи навбатда жамоат ишига жон қойитадиган кадрларни тўплаш керак. Табиийки, малакали кадрларга етарлича рағбат ҳам зарур. Ходимларнинг билим ва тажрибаларидан оқилона фойдаланиб, яъни уларнинг ёрдами туфайли ёшларнинг сиёсий билимларини оширишга ва иш услубларини белгилаб олишларига эришишимиз лозим. Ана шундагина фаолиятимиз янада кенг қулоч ёзади, режалар тезроқ амалга ошади, деб ўйлайман.

— Бу масаланинг бир жиҳати. Аслида имкон даражасидан келиб чиқиб ишлаш ҳам оз бўлса-да, ўзгаришларга, ютуқларга замин яратади. Қолаверса, мавжуд кадрлар захирасининг иш сифатини яхшилаш бошқа вилоят кенгашлари қаторида яхши суръатда ишлаш, аҳоли билан етарли даражада муносабат, мулоқот ўрнатилишини таъминлайди. Шу маънода вилоятда фаоллар иштирокида ўтадиган йиғилишларда кўпроқ қайси мавзулар муҳокамасига эътибор берилаётир? Қайсилари эътибордан четда қолиб кетмоқда?

— Йиғилишларда кўпроқ қонунларнинг мазмун-моҳияти ва ижроси, мамлакатимизда барча соҳаларда олиб борилаётган ислоҳотлар ва эришилаётган ютуқлар, аёллар ва ёшларнинг жамиятдаги ўрни, фуқароларнинг сиёсий фаоллигини ошириш каби мавзулар муҳокамасига эътибор қилинмоқда. Бундан ташқари, миллий қадриятларимиз, анъаналаримизни тиклаш, асраб-авайлаш, уларни ёш авлоднинг қалбига етказиш мақсадида ўқув масканларида ўқувчи, талаба ёшлар иштирокида учрашувлар, мулоқотлар ўтказилаётир. Галдаги вазифаларимиз ҳам етарли. Жумладан, ўтган сайловларда ишларимиздаги камчиликлар, сусткашликлар сезилиб қолди. Бу сафар бундай бўлмаслиги учун ҳозирдан ҳаракат керак. Ҳар сафар йиғилишларда шу ҳақда сўз боради. Энг муҳими, ишимизни жадаллаштиришга эришиш учун фаоллардан янада фаоллик, партиядошлардан ҳамжиҳатлик, фидойилик талаб этилади.

— Вилоят кенгаши депутатлар гуруҳи билан ҳамкорликда қандай ишлар олиб бормоқда?

— Ўтган сайловларда халқ депутатлари вилоят кенгашига икки киши депутат этиб сайланганди. Шаҳар ва туман кенгашларида депутатларимиз мавжуд эмас. Депутатлар Э. Болтаев ва А. Мажидовлар ЎзМТДП вилоят кенгаши йиғилишларида қатнашади, лекин уларнинг вилоят кенгаши билан ҳамкорлик фаолиятини етарли даражада деб бўлмайди. Бунга ҳар икки томоннинг ишида ҳам етарлича тажриба, қолаверса, қунт йўқлиги сабаб. Вилоят кенгаши фаолияти муҳокамасига бағишлаб ўтказилган йиғилишда бизга ўринли танбеҳ берилди. Келгусида амалга оширладиган ишлар режасини тузиб чиқдик. Ўйлайманки, энди ҳамма гап уларни амалга оширишда қолди.

Гулбаҳор ОРТИҚҲЎЖАЕВА суҳбатлашди.

Истиқлол берган имкон

ЖУРНАЛИСТ АЁЛЛАР ЁДИ

Тарихнинг суронли йиллари, истиқлол йўлидаги минглаб қурбонларнинг аянчли қисмати, қатағон қурбони бўлиб, гулдек умри эрта хазон бўлган зиёлиларимизнинг аччиқ кечмишини унутиб бўладими? Йўқ, албатта. Ҳаётда ҳеч бир қувончга, бахтга осонликча эришиб бўлмас экан.

Буни мозийдаги миллатдошларимизнинг, айниқса, зиёлиларнинг эрта сўнган умри исботлаб турибди. Бугунги тинч, осуда ҳаётнинг, истиқлолнинг қадрини билиш учун биргина ўзбек матбуоти, адабиёти тарихига назар ташлашнинг ўзи кифоя. Биз билган, билмаган минглаб тўғри сўзли, миллатнинг шаъни учун қайғурадиган ёрқин истеъдод соҳибларининг ҳаёт дарахтига турли хил фитналар, ёлғону бўҳтонлар билан болта урилди...

Яқинда Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Марказий кенгаши «Саодат» журнали таҳририяти билан ҳамкорликда "Хотира уйғонса гўзалдир" номли хотира анжумани ўтказди. Тадбир "Саодат"нинг ўтмишдоши "Янги йўл" журналининг масъул муҳаррирлари Тожихон Шодиева, Собира Холдорова, Босиятхон Тиллахоновалар таваллудининг 100 йиллиги муносабати билан ташкиллаштирилди.

Кечада Ўзбекистон халқ шоири, "Саодат" журнали бош муҳаррири Ойдин Ҳожиева сўз олиб, ўзбек матбуоти тарихига салмоқли ҳисса қўшган, аммо қисмати аянчли ва машаққатли кечган журналист аёлларни хотирлаб, уларни "чақмоқ урган дарахтлар"га қиёслади. Ўтган асрнинг биринчи чорагида "Янги йўл" газетаси, сўнг шу номдаги журнал минбаридан туриб минглаб аёлларни эзгулик сари ундаган, миллатимизнинг ёниқ, ёрқин машъалалари саналган бу фозила аёлларнинг сергайратлиги, қатъияти барчамизга ибрат бўлиши зарурлигини таъкидлади.

Шундан сўнг, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Ўткир Ҳошимов, халқ шоири Ҳалима Худойбердиева, «Шаҳидлар хотираси» хайрия жамғармаси раиси, филология фанлари доктори Наим Каримов, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Шарифа Салимовалар сўзга чиқиб, ўзбек матбуоти тарихи, аёл боши билан жамият ҳаётида фидойилик кўрсатиб, қатағон қурбони бўлган зиёли, журналист аёлларнинг аччиқ қисмати, истиқлол йилларидаги ўзгаришлар ҳақида гапиришди.

Анжуманда Ўзбекистон халқ ҳофизи Ҳасан Ражабий, адабиётшунос олим Иброҳим Ғафуров, "Гулистон" журнали бош муҳаррири, шоир Азим Суюн, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари Раъно Зарипова, Мунира Қориева, Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси раиси Шерзод Ғуломов, шунингдек, партия фаоллари ва журналистлар иштирок этишди. Тадбирни ЎзМТДП Марказий кенгаши раиси Хуршид Дўстмуҳамедов олиб борди.

Анжуманда Тожихон Шодиеванинг набираси Дилфуза Хўжаева, Собира Холдорованинг қизи Манзура Усмонова, набираси Комил Назаров ҳамда Босиятхон Тиллахонованинг келини Муфаззал Валиевалар сўзга чиқиб, ўша машъум йилларда бу зиёли аёлларнинг оила аъзолари ҳаёти ҳам тазйиқ остида қолгани, уларнинг турмуш ўртоқлари бошида ҳам қатағон қиличлари ўйнаганини ўкинч билан эслашди, уларнинг номи оқланиши истиқлол шарофати эканини айтиб, тадбир ташкилотчиларига миннатдорчилик билдиришди.

Башорат ОТАЖОНОВА.

САХОВАТНИНГ ЧЕГАРАСИ БОРМИ?

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Ҳозир кўпчилик шу ўгитга амал қилаяпти. Бироқ ҳамма ҳам шуни тўғри тушундими? Янги шароитда тадбиркорликнинг янгича муносабатлари вужудга келмоқдаки, унинг айримлари ҳақида фикр юритишни жоиз деб топдик.

Яқинда йўлим тушиб, уй бозорига бордим. У ерда бир-бирини такрорламайдиган, миллий меъморчилик асосида қурилган, кўнгилни равшан қиладиган ҳовлилар сотилмоқда. Нархи ҳам шунга яраша: 150 мингдан 1 миллион долларгача. Йигитчадан сўрадим:

— Шу уйлар сизларникими? Ўзингиз қурганмисизлар?

— Ака, бизнинг тирикчилигимиз — шу. Уй куриб, сотамиз. Бу ҳам бир тадбиркорлик-да, — деди у.

Рости, ўйланиб қолдим. Тўғри, озод юртда ҳар ким билганини қилади. Ҳалол меҳнатнинг ёмон жойи йўқ. Бунинг устига, бировнинг пулини ҳисоблаш одоб доирасида ҳам эмас. Бироқ шунча маблағга эга бўлган шахс нега кичик корхона ёки бирор ишлаб чиқариш иншоотини қурмайди? Агар шундай қилинса, қанчадан-қанча янги иш ўринлари яратилмайдими? Бу билан аҳолининг ишсиз қатламини фойдали меҳнатга жалб қилиши мумкин-ку. Ўзи кўчмас мулкка эга бўлади, яна қанча хонадонда қозон қайнайди-ку. Бундан ташқари, давлат бюджетига ҳам анча маблағ тушади. Саховатнинг тури кўп. Миллатпарварлик ана шундай олижаноб ишларда кўринади. Мустақиллик кенг имкониятларни яратиб берган экан, ундан аниқ мақсадларни кўзлаб иш тутсак, айни муддао бўларди.

Ҳар тонгни кўриб,
шукрона айтинг,
Ҳар тонгни кўриб,
саховат қилинг...

Муродулла ҒАФУРОВ.

Истиқлол фермерларга кенг имкониятлар эшигини очди. Бу имкониятлардан фойдалана билганлар аҳоли турмуш фаровонлигига ҳисса қўшмоқдалар. Қоракўл туманидаги кўзга кўринган фермерлардан бири Тангир ака Шукуровдир. У раҳбарлик қилаётган фермер хўжалиги ҳар йили ғалла, пахта етиштириш режаларини ортиғи билан бажариб келади. Олаётган соф фойдасидан аҳолининг ижтимоий ҳимояси учун ҳам маблағ сарфлаётганлиги айни муддаодир.

Нурмамат АЛМУРОДОВ олган сурат.

Муаммо

ДАСТУРХОНДА НЕГА БАЛИҚ КАМ?

Балиқнинг турган-битгани фойдалилигини Абу Райҳон Беруний ҳам таъкидлаган. Тиббиёт балиқ одам организми учун энг керакли кимёвий элементлар — кальций, фосфор, темир, йод, фтор моддалари ва бошқа турдаги микроэлементларга бой эканлигини аниқлаган. Шунингдек, аллома Абу Али ибн Сино балиқ гўштининг инсон организмига фойдали хусусиятларини аниқлаш устида иш олиб бориб, ундан олинган ёғ-мой билан болаларнинг рахит-суяк касаллигини даволаб, унинг тиббиётда муҳим аҳамиятга эга эканлигини исботлаб берган.

Бу шифобахш неъматнинг ниҳоятда фойдали эканлигини бугунги тиббиёт ходимлари ҳам бот-бот айтиб туришади.

— Кўпинча баъзи оналар боласи икки ёшга тўлаётгани, бироқ ҳалигача юриб кетолмаётганидан нолиб қолишади, — дейди болалар шифокори Тўхтасин Маликов. — Бундай ҳолат болаларда оёқ суягининг танани кўтара олмаслиги, организмда кальций ва фосфор моддаларининг етишмаслигидан келиб чиқади. Ана шундай болаларга қилтаноғи йўқ усач, илонтоши каби балиқлар қовуриб берилса кифоя, улар кўп вақт ўтмай юриб кетишади.

Балиқ гўшти таркибида кўп ҳайвонлар гўштида учрамайдиган аминокислоталар бор. Ҳайдаркўл ва Тузкон кўлларида етиштирилаётган лаққа, сом, усач, осетра, карп ва бошқа хил балиқлар гўшти инсон организмига қувват бағишлаб, ёш болаларда учрайдиган рахит, асаб касалликларини даволашда қўл келади.

Демак, шундай экан, етти хазинанинг бири бўлмиш балиқчиликка эътибор Жиззах вилоятида қай аҳволда? Олдингдан оққан сувнинг қадри йўқ, дейишади. Ҳақиқатан ҳам ана шундай. Ёнгинамизда Ҳайдаркўл ва Тузкон кўллари жойлашган. Бир вақтлар улар ўзининг шифобахш балиқ ва балиқ маҳсулотлари билан нафақат республикамизда, балки қўшни давлатларда ҳам маълуму машҳур эди. Бугунга келиб кўлда балиқ камайиб кетганми, ҳайтовур одамлар тўйиб балиқ истеъмол қилишмаяпти. Катталарни-ку қўя турайлик, болалар балиқ ейишаяптими? Буни мактабгача таълим муассасалари мисолида бир таҳлил қилиб кўрсак. Масалан, Дўстлик туман халқ таълими бўлимига қарашли 17 та мактабгача таълим муассасаси мавжуд бўлиб, уларда салкам 3 мингга яқин бола тарбияланади. Уларга барча шарт-шароитлар яратилган. Замонавий болалар боғчалари, юмшоқ ва қаттиқ жиҳозлар болалар ихтиёрида. Бироқ озиқ-овқатдаги балиқ маҳсулотларига келсак... Мутасаддилар берган маълумотларга қараганда, ҳар йили 8-9 тонна атрофида балиқ ва балиқ маҳсулотлари олиш керак бўлгани ҳолда, боғчалар бу маҳсулотларнинг ҳаммасини ололмаяптилар.

Демак, улар куннинг асосий қисмини боғчада ўтказиб, балиқ емаяпти. Кечки нонуштада ҳам айрим оилаларни айтмаганда, балиқ тановул қилинмаяпти. Бу маҳсулотлар билан таъминлаш "Махсуссавдо" фирмаси зиммасида. Улар, назаримизда, алдагани бола яхши қабилида иш тутишмоқда. Бундай ҳолни вилоятнинг бошқа туманларида ҳам учратиш мумкин. Масалан, Арнасой, Мирзачўл, Пахтакор, Зафаробод, Зарбдор, Жиззах туманлари бунга мисол бўла олади. Бир пайтлар дорихоналарда балиқ мойи сотилар эди. У ҳам мана бир неча йилдирки, анқонинг уруғи бўлиб қолди. Маълумки, 2003 йил 31 августда Вазирлар Маҳкамасининг "Балиқчилик тармоғида монополиядан чиқариш ва хусусийлаштиришни чуқурлаштириш чоратадбирлари тўғрисида"ги қарори эълон қилинди. Унга кўра тармоқ фаолиятида ижобий ўзгаришлар бўлди. "Ўзбалиқ" акциядорлик компанияси тугатилиб, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги тасарруфида чорвачилик, паррандачилик ва балиқчиликни ривожлантириш бош бошқармаси тузилди. Вилоятларда унинг бўлимлари ташкил этилди. Хўш, унда нимага балиқ камайиб кетди, деган савол туғилиши мумкин. Балки Ҳайдаркўл ҳавзасида балиқлар ростданам камайиб кетгандир, дерсиз. Йўқ, ундай эмас. Балиқ овловчиларнинг гапига кўра, балиқ кўп. Ҳайдаркўлда 12 хилдан ортиқ балиқ мавжуд. Кўл сатҳи ҳам йилдан йилга кенгайиб бораяпти. Аслида гап бошқа ёқда. "Броконьерлар" кўл эгаси бўлиб олишган кўринади. "Арнасой — Тошкент", "Арнасой — Самарқанд" йўналишларида қатнайдиган автоуловларда ва бошқа тур машиналарда ҳеч бўлмаганда ҳафта-ўн кунда ишбилармон чаққон балиқфурушларнинг қоплаб бу маҳсулотларни олиб кетаётганини кўриш мумкин. Ёки чўл туманларида одамларнинг харидор қидириб балиқ сотиб юришига нима дейсиз?

"Океан" дўконлари эшигига мана бир неча йилдирки, отнинг калласидек қулфлар осиғлиқ турибди ёки бузиб ташланган. Нима бўлганда ҳам балиқчиликни ривожлантириш вақти етди, деб ўйлаймиз. Вилоятда бунинг имконияти бор. Фақат тадбиркорлик ва ишбилармонлик керак.

Бўрибой НОРҚУЛОВ,
"Миллий тикланиш" мухбири.

Маданий тадбир

ТОШКЕНТДА ЖАЙҲУН ГУЛЛАРИ

Ҳар бир миллатнинг ўзига хос анъаналари, урф-одатлари бўлади. Қорақалпоқ халқ маданияти ҳам қадимийлиги ва кўҳналиги билан қадрли. Бу элнинг бой мероси халқимизнинг қадим маданияти билан узвий боғлиқ. Икки миллат ўртасидаги дўстона муносабатлар асрлар мобайнида мустаҳкамланиб бормоқда.

Республика Байналмилал маданият марказида "Саодат" журнали ташаббуси билан ЎзМТДП Марказий кенгаши ҳамкорлигида "Жайҳун гуллари" номли маданий тадбир ўтказилди. Мушоира ва давра суҳбати тарзида ўтган анжуманни Ўзбекистон халқ шоири Ойдин Ҳожиева бошқарди.

Тадбир аввалида Қорақалпоғистон халқ шоири, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Гулистон Аннақиличева сўзга чиқиб, қорақалпоқ халқининг тарихи, асрий анъаналари ва удумлари ҳақида гапирди. Шундан сўнг, ЎзМТДП Марказий кенгаши раиси Хуршид Дўстмуҳамедовга сўз берилди.

Йиғилишда бир гуруҳ партиямиз фаоллари, жумладан, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари Раъно Зарипова, Шарифа Салимова, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими, шоира Қутлибека Раҳимбоевалар иштирок этишди.

Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ артисти Гулпаршын Сырымбетова миллий қўшиқлари билан даврага файз киритди.

Гули ОЛИМОВА.

Партиядошларимиз

ҲАМ ДЕПУТАТ, ҲАМ МОЛИЯЧИ

Баҳодир Жумаев Навоий шаҳридаги "Савдогар" банкни бошқариш билан бирга, "Миллий тикланиш" демократик партияси вилоят кенгаши аъзоси, шаҳар кенгаши депутати сифатида ҳам фаолият юритиб келмоқда. У зиммасидаги вазифаларни пухта уддалаш билан бирга, партия ҳаётида ҳам самарали фаолият кўрсатаётганлардан. Бугунги кунда "Савдогар" акциядорлик тижорат банки вилоят филиали юртдошларимизга намунали банк хизмати кўрсатмоқда.

Юртимизда молия-банк тизимида олиб борилаётган ислоҳотлар натижасида бу соҳа ривожланиб, аҳолига бир қатор қулайликлар яратилди. Юртбошимиз Фармонига кўра, "Савдогар" банк Ўзбекистон – Германия "Савдогар" акциядорлик тижорат банкига айлантирилиб, қайта ташкил этилди. Бугунги кунда банкнинг 2 та мини банки, 2 та валюта айирбошлаш шахобчаси ишлаб турибди. Жорий йилнинг биринчи чорагида янги иш ўринлари яратиш ва аҳолини истеъмол моллари билан таъминлашга 91 миллион сўм ажратилиб, кам таъминланган оилаларни қўллаб-қувватлашга 7 миллион сўмдан зиёд пул берилди.

Темур БАХТИЁРОВ.

9 май – Хотира ва қадрлаш куни

ЮКСАК ЭҲТИРОМ ИФОДАСИ

Ўтганлар руҳини шод этиш, ёши улуғ нуронийларни қадрлаш, уларга иззат-икром кўрсатиш халқимизнинг азалий қадриятларидан.

Мамлакатимиз мустақилликка эришгач, миллий қадриятларимиз қайта тикланиб, аждодларимизнинг эзгу анъаналари янгича маъно ва мазмун касб этди. Юртбошимиз ташаббуси билан 9 май — Хотира ва қадрлаш куни деб эълон қилингани бунинг ёрқин далилидир.

Давлатимиз раҳбарининг Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиларини рағбатлантириш тўғрисидаги фармони юртимизда кекса авлод вакилларига кўрсатилаётган юксак эътиборнинг яна бир амалий ифодаси бўлди. Айни пайтда мазкур фармон ижросини таъминлаш, Хотира ва қадрлаш кунини кўтаринки рухда ўтказиш учун жойларда пухта ҳозирлик кўрилмоқда.

— Бизга кўрсатилаётган эҳтиромдан беҳад хурсандмиз, — дейди ёзёвонлик Иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси Ҳайдаржон ота Қўзибоев. — Бундай эъзозни фақат байрамларда эмас, ҳар доим ҳис этиб келяпмиз. Бу эса Юртбошимизнинг одилона сиёсати, юртимиздаги тинчлик ва фаровонлик самарасидир.

Айни кунларда вилоятнинг барча шаҳар ва қишлоқларида Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари, меҳнат фахрийлари билан учрашувлар ташкил этилмоқда. Ёлғиз, боқувчисини йўқотган кексалар, ногиронлар ҳолидан хабар олинмоқда.

— Вилоятимизда икки минг нафардан зиёд уруш ва меҳнат фахрийлари истиқомат қилади, — дейди «Нуроний» жамғармасининг Фарғона вилоят бўлими раиси Усмонжон Бегматов. — Уларнинг ўгит ва насиҳатларидан, ҳаётий тажрибаларидан ёшларни баҳраманд этиш мақсадида турли учрашув ва мулоқотлар ташкил этиш анъанага айланган. Байрам арафасида бундай учрашувлар ҳар бир маҳалла, таълим-тарбия муассасаларида бўлиб ўтмоқда.

М. СУЛАЙМОНОВ,
ЎзА мухбири.

ЯХШИДАН БОҒ ҚОЛАДИ

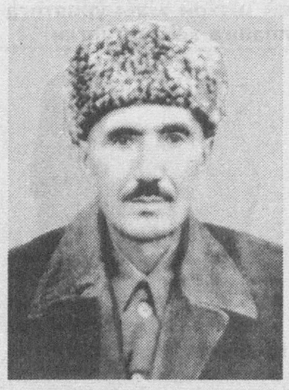

Мамарайим етти ёшга етар-етмас ота-онасидан жудо бўлгач, оилада синглиси-ю акаси билан қолди. Акаси уни эски мактабга берди. Аммо очлик ва юпунлик уни ҳам ўзгалар эшигида ишлашга мажбур этди. Акаси ёнида қўш қўшиб, ер ҳайдади, дон-дун экиб, дала юмушларини бажарди.

Деҳқоннинг машаққатли дала меҳнатини у ўз кўзи билан кўраркан, буларнинг барчасини 1935 йилда хўжаликка раҳбар қилиб сайланганида техника гарданига юклашга жазм этди. Шу орада пахта ҳосилдорлиги кўтарилди. Галла, чорва ва бошқа соҳаларда силжишлар бўлди. Ана шу меҳнатлари, эл-юртга бўлган меҳри туфайли Мамарайим иккинчи жаҳон уруши арафасида қишлоқ кенгаши раислигига сайланади. Унинг таркибига бир неча жамоа хўжаликлари қарар эди.

1942 йилда М. Ярлақабов Пайариқ туман аҳолисининг жангчилар учун юборган совғаларига бош бўлиб 1-Украина фронтига боради. Жанг-гоҳлардаги мудҳиш воқеаларни ўз кўзи билан кўраркан, ўзбек йигитларига совға-саломларни етказади ва 1943 йилда яна она қишлоқ бағрига қайтиб келиб, энг оғир дамларда ўз хўжалигида раис бўлиб фаолият кўрсата бошлайди.

М. Ярлақабов бошлиқ хўжаликда машина-трактор парки, клуб, идора, болалар боғчалари, қатор мактаблар, аҳоли учун уй-жойлару замонавий йўллар барпо қилинди. Хўжалик иқтисоди, техника таъминоти яхшиланади.

Қишлоқдошлари хизматларини ҳисобга олиб ва руҳини шод қилмоқ ниятида М. Ярлақабов номидаги уй-музей ташкил этди.

Яхшидан боғ қолади, деганлари шу бўлса керак. Ундан яхши ному эзгуликка йўғрилган ишлар қолдики, улар билан нафақат ўтган аср авлодлари, балки мустақиллигимизнинг ёшлари ҳам фахрланишади.

Шу билан бирга, Мамарайим акадан бири-биридан меҳрибон, аҳил фарзандлар қолди. Хозир улар орасида халқ хўжалигининг турли соҳаларида меҳнат қилаётган набиралари ҳам бор.

Назар БОТИРОВ,
қишлоқ хўжалиги фанлари доктори.

Таълим ва ислоҳот

Бугун республикамизда қад ростлаётган коллежлар нафақат касб-ҳунар масканларига, балки илм-фан, маънавият ва маърифат даргоҳларига айланмоқда. Хатирчи агроиқтисодиёт коллежи директори Жумақул Қурбоновдан ўқув юрти ҳақида сўраганимизда, барча жараёнлар чуқур мониторинг қилиб борилиши, таҳлиллар яхши самара бераётгани ҳақида гапирди.

ИЗЛАГАН ИМКОН ТОПАДИ

Хатирчи агроиқтисодиёт коллежида буни кўриш мумкин

Услубчи Замира Маматова эса саволларимизга таҳлилий мулоҳазалар билан жавоб қайтарди. Далил ва рақамлар билан танишиш жараёнида излаган имкон топади, деган гап ёдимга тушди.

Бугунги кунда таълим масканида 861 нафар талаба таҳсил олмоқда. Рақамларга эътибор бериб, бухгалтерия ҳисоби, молия, банк иши, электротехника йўналишларига талаб ўсиб бораётганига гувоҳ бўлдик. Ёшларга илм-фан сирларини ўргатишда тажрибали педагогларнинг ҳам хизмати катта бўлаётир. Айниқса, халқ таълими аълочиси Мустафо Исмоилов, ижтимоий фанлар кафедраси мудири Ҳафиза Нурмуродова ҳамда Қодир Содиқов, Қаноат Султонова, Раъно Имомова сингари тажрибали мутахассисларнинг хизматларини алоҳида таъкидлаш зарур.

Коллеж ўқувчилари «Сиз қонунни биласизми?» кўрик-танловида ҳам ҳар йили муваффақиятли қатнашиб келмоқда. Бу йил талабалар жамоаси туман коллежлари орасида ғолиб деб топилиб, ўтказилган танловнинг вилоят босқичида иштирок этиш ҳуқуқига эга бўлдилар. Ўқув масканида билим ва заковати, одобахлоқи билан тенгқурларига ўрнак бўлаётган ёшлар ҳам кўпчиликни ташкил қилади. Мансур Ҳасанов, Чамангул Хусанова, Ҳамида Каримова сингари аълочи, фаол талабалар тенгдошларига ибрат бўлаётир.

— Ўқув юртимизда маданий-маърифий тадбирлар тез-тез ўтказиб турилади, — дейди коллеж директори Жумақул Қурбонов. — Вояга етмаган ёшлар ўртасида қонунбузарликларга қарши кураш, улар олдини олиш чора-тадбирлари белгиланган, шу асосда ёшларга ҳуқуқий ва маънавий сабоқлар бериб келинмоқда. Яқинда ёшларнинг сиёсий-ҳуқуқий билимларини чуқурлаштириш мақсадида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Фахриддин Солиев ва сенатор Неъмат Файзиев билан учрашув ташкил этилди. Ёшлар ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олишди.

Катта ҳаётга эндигина қадам қўяётган йигит-қизларни ҳам руҳан, ҳам жисмонан соғлом бўлишлари учун педагоглар жамоаси дарсдан ташқари очиқ машғулотлар режасини ишлаб чиққан. Талаба ёшларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш мақсадида турли хил учрашув ва мулоқотлар ўтказиб келинмоқда. Ёшларга тарихий-маданий меросимизни чуқур ўргатиш, уларнинг қалбида миллий анъаналар, қадриятларимизга меҳр уйғотиш йўлида ўқув-тарбиявий, тарғибот ишлари намунали олиб борилаётир.

Биринчи тиббий ёрдам кўрсатишга мўлжалланган тиббиёт хонасида талабалар вақти-вақти билан тиббий кўрикдан ўтиб туришади. 12 та фан ва спорт тўгараклари мунтазам ишлаб турибди. Талаба ёшларнинг бўш вақти асосан тўгарак машғулотларида ўтади.

Коллеж хотин-қизлар қўмитаси талаба қизларнинг фаоллигини оширишда муҳим тарбия ва тажриба мактаби бўлмоқда. Тумандаги фаол хотин-қизлар, раҳбар аёллар билан тез-тез суҳбатлар уюштириб турилади. Ўқув даргоҳи ҳудудининг ободонлиги ҳам доимий диққат-эътиборда. Жамоада соғлом муҳит яратиш мақсадида мунтазам равишда тест ва сўровлар ўтказилаётгани ҳам зиё маскани фаолияти такомиллашувида фойдали восита бўлаётир. "Ўқитувчи — ўқувчи ниго-ҳида" мавзуидаги сўровномалар ўқув-тарбия жараёнини янада самарали ташкил этишда қўл келмоқда.

Бир сўз билан айтганда, юртимиздаги барча ўқув даргоҳларидаги каби бу масканда ҳам ёшларнинг ғоявий-сиёсий жиҳатдан етук бўлиб етишиши, илм-фан сирларини ўрганиши учун барча шароитлар яратилган. Коллежда ташкил этилган «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати бошланғич ташкилоти аъзоларининг ибратли ишлари ҳам таҳсинга лойиқ. Бошланғич ташкилот ташаббуси билан очилган «Эҳтиром боғи» кундан-кунга гуллаб-яшнамоқда. Фаол ёшлар иштирокидаги «Ёш посбонлар» гуруҳи эса маҳалла фаоллари ва профилактика нозирлари билан яқин ҳамкорлик ўрнатган. Уларнинг таклифи билан миллий истиқлол ғояси, оилада тиббий маданиятни юксалтириш ва бошқа мавзуларда маҳаллаларда тез-тез суҳбат ва семинарлар ўтказиб турилади.

Ўқитувчилар жамоасининг ҳаракати билан аудиториялар замонавий кўргазмали қуроллар билан безатилди. Коллежда фаолият кўрсатаётган консультатив гуруҳ туман халқ таълими бўлими, маҳалла ва мактаблар билан яқиндан ҳамкорлик қилиб, ёшларнинг қизиқишларига кўра касб-ҳунар танлашларига имкон яратиб бераётир.

Жамиятда ислоҳотлар ўз-ўзидан юз бермайди, албатта. Ҳар бир жамоа ташаббускор бўлса, жонкуярлик билан ишласа, ютуқлар ҳам, ўзгаришлар ҳам кўп бўлади. Хатирчи агроиқтисодиёт коллежи жамоасининг ибрати бунинг ёрқин исботидир.

Бахтиёр ТЕМУР,
"Миллий тикланиш" мухбири.

МАҲСУЛОТЛАР СИФАТЛИ, ХАРИДОРГИР

Бухоро шаҳридаги «OFS» кичик корхонаси маҳсулотлари сифати, замонавий услубда тикилгани, энг муҳими, таннархи нисбатан арзонлиги билан кўпчиликка манзур бўлмоқда. Корхона 2002 йилда иш бошлаганди.

— Ўтган йилни 6 миллион сўм соф фойда билан якунладик, — дейди унинг раҳбари Олим Фозилов. — Корхона ташкил этилгач, 50 нафардан зиёд ёшлар иш билан таъминланди. Харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларидан келиб чиқиб, фирма ишини асосан костюм-шим тикишга мўлжаллаганмиз.

Азамат АҲМЕДОВ
олган сурат.

Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган

Ўзлик — фазилат

Садоқатдан сўз очилса, кўнгил ёруғ туйғулардан мунаввар бўлади. Негаки, юртига, оиласига ва яқинларига содиқ қолиш мақсадида ҳаёт машаққатларини тоғдек бардоши билан енгган аёллар орамизда кўп.

САДОҚАТИ БИЛАН УЛУҒ

Қаҳрамон шоиримизнинг бир шеърида айтилганидек, ўн тўққиз ёшида бева қолса-да, бир умр ёрининг йўлига кўз тикиб ўтган аёллар садоқати ҳам таҳсинга лойиқ. Садоқат отлиғ буюк фазилатга ҳеч гард қўндирмай, уни авлоддан-авлодга олиб ўтаётган аёлларга кўнглимиз тўрида ҳайкал қўйсак ҳам озлик қилади.

Қадимдан қолган шундай ривоят бор. Аҳилу иноқликда ҳаёт кечираётган бир юрт тупроғига душман оралабди. Тирик жон борки, қиличдан ўтказилиб, макону масканлар кули кўкка совурилибди. Душман тўдаси тасодифан тирик қолган бир аёлни тутиб келтирибди. Саркардалар бошлиғи аёлга суқ билан тикилиб: "Сени ўлдирмайман, мен билан кетасан", — дебди. Шунда аёл: "Озгина фурсат беринг, сўнгги марта тоат-ибодат қилай", — деб зорланибди. Саркардадан рухсат олган аёл уйга кириб, эшикни беркитиб олибди. Сўнг кафтини дуога очиб, Аллоҳга илтижо қилиб: "Душман билан кетмайман, шаҳид кетган эрим, фарзандларим ва яқинларимга содиқ бўлиб шу тупроқда қолишим учун мени бир махлуққа айлантириб қўй!" — дебди. Кута-кута сабри тугаган саркарда эшикни зарб билан итариб ичкарига кирибди. Қарасаки, аёл йўқ эмиш. Уйнинг ўртасида битта илон кулча бўлиб ётган экан...

Ҳа, аёл садоқатини дунёдаги ҳеч бир нарса билан ўлчаб бўлмайди. Лекин, баъзан хиёнат кўчасига кириб ширингина оиласидан юз ўгирган, охир-оқибатда афсус-надомат чекаётган аёллар ҳақида ҳам эшитамиз. Начора, гуруч курмаксиз бўлмайди деганларидек, яқинлари ишончини суистеъмол қилаётганлар ҳам учраб туради. Бундайлар боши деворга урилгандан кейингина катта хатога йўл қўйганликларини тушуниб етадилар.

Танишларимдан бири айтиб берган воқеа ёдимга тушиб кетди. Бир аёл ҳақида ишхонасида хунук миш-миш тарқалибди. Охири бу гап эрининг қулоғига бориб етади. Ўртада жанжал чиқади. Аёл узр сўраш ўрнига ғўдагини олиб ота уйига жўнайди. Бирор ҳафтадан кейин эри уни олиб келгани боради. "Бўпти, хиёнатингни кечирдим, бундан кейин қада-мингни билиб бос, ахир ўртамизда фарзанд бор. Юр, уйга кетамиз", — дейди у. Қайнона кўёвни қувиб солади. "Сен ёш, чиройлисан, қадрингга етадиганлар тўлиб-тошиб ётибди ", — дейди қизига. Бундай сўзларни онасидан ҳар куни эшитаверган келинчакнинг оиласидан кўнгли совийди. Отасининг амалдор оғайниси совчи қўйганида розилик беради. Бир неча йил ўтиб, фарзанд кўришгач, ўгай ота онасига эргашиб келган ўғлини ёқтирмай қолади, уни онангникига жўнатиб юбор, дейди. Аёл бунга кўнмагач, жанжал авж олади. У ўғлини онасиникига жўнатишга мажбур бўлади. Қаранг, бир аёлнинг вафосизлиги оқибатида ота-она ва фарзанднинг тақдирлари бир-биридан айро тушади...

Шукрки, бундай аёллар кўп эмас. Аслида эса садоқат туйғуси бизга момоларимиздан мерос бўлиб ўтган. Неча асрларки, шу туйғуни азиз билиб яшаяпмиз. Ўзимиз эса садоқатимиз билан ҳамиша улуғланамиз, бахтимиз ҳам саодатимиз ҳам ана шунда. Юрт садоқати, оиламиз ва яқинларимизга содиқлик туйғуси бизни асло тарк этмасин. Бу туйғу асрлар оша боқий бўлиб қолаверсин, дегим келади.

Наргиза МУҲАММАДИЕВА,
Тошкент Молия институти талабаси.

Санъатимиз фидойилари

ИШИДАН ҚОНИҚИБ ЯШАШ ҲАМ БАХТ

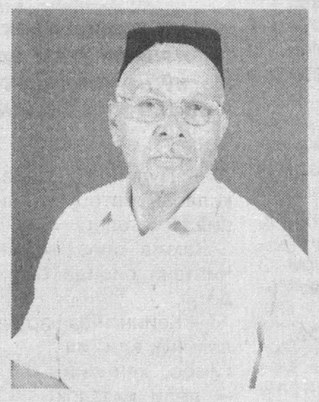

Одам дунёга бир марта келади. У орзу-умидлар оғушида яшайди. Эзгу ниятлар билан келажак учун пойдевор қўяди. Фарзандлари тақдири, она-Ватан қайғуси ҳамишалиғ эш туйғулардир.

Лекин ҳаёт аталмиш маъво равиши ўзгача йўсинда кечади. Унда кутилмаган тўқнашувлар, зиддиятлар оқими, омад ва омадсизлик инсон руҳиятига бошқача таъсир ўтказиши мумкин. Фақат метин иродали, бурчга садоқатли, иймонли, муҳаббатли одамларгина бундай синовлардан ўта олишади.

Ҳаётда янглишиш бўлади. Аммо йўл қўйилган хатоликлардан тўғри хулоса чиқариш ҳар кимнинг қўлидан келавермайди. Бунинг учун сабр, ибрат ва сабоқ намунаси керак. Театр саҳнаси ана шундай маънавият ўчоғи ҳисобланади. Табаррук даргоҳда қўйилаётган спектакль, драма, трагедия ва бошқа намойишларда инсонга хос ҳиссиётлар — ахлоқ адаб, урф-одатлар, феъл-атвор каби хусусиятлар қалқиб чиқадики, улар бизни доим фикрлашга ундайди. Ҳар бир асар ғояси ва мақсади муштарак фазилатга хизмат қилади. Инчунун, бунда театр режиссёрларининг маҳорати, иқтидори ва талабчанлиги муҳим ўрин тутади.

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби, истеъдодли режиссёр Жўра Маҳмудов қарийб қирқ йилдан ортиқ умрини санъатга бахшида этди. Ўш, Самарқанд ва Сирдарё драма театрларини оёққа турғазишда, истеъдодли актёрларни кашф этишда ҳамда уларни элга танитишда тинмай меҳнат қилди. Жамиятдаги иллатларни йўқ қилишда, одамлар ўртасидаги меҳр-оқибатни кучайтиришда театр саҳнасидан унумли фойдаланди. Натижада томошабинлар дилидан муқим ўрин эгаллади, шогирдларининг меҳр ва ҳурматига сазовор бўлди.

Меҳнати самарасидан қониқиб яшаш ҳам бахтдир, дейди халқимиз. Унга шундай толе насиб этди. Халқ дарди, одамлар ташвиши унинг чинакам дардига айланди. Устознинг ён дафтаридаги ушбу қайдлар биз — ёшлар учун дастуриламалдир: ҳар қанақа шароитда ҳам актёрларнинг қадр-қиммати ва шаън-шавкатини ерга урмаслик; машғулотлар жараёнида қаттиқ-қурум гап бўлиши мумкин. Аммо машқ тугагач, ҳамманинг олдида: "Дўстлар, бу гаплар иш устида бўлди. Кимнинг кўнглини ноўрин оғритиб қўйган бўлсам, узр сўрайман. Гап шу ерда қолсин", — деб айтиш шарт; машғулотлардан сўнг ҳамма билан хушмуомалада бўлиш; умуман кек сақламаслик керак; актёр ўз ролини билади, режиссёр эса ўзи саҳналаштирган барча ролларни билмоғи талаб қилинади.

Ҳа, ҳаётда зиддиятлар мураккаблиги мавжуд. Унинг инсон учун сабоқ бўладиган қирраларини аниқлаб олиш режиссёрнинг тажриба маҳоратига боғлиқ. Шу жиҳатдан олиб қаралганда, устоз эришган ютуқлар замирида сермашаққат меҳнат ётибди. Биргина мисол: Ўш драма театрида бошқирд драматурги Илшод Юмангулов қаламига мансуб "Наргис" асарини саҳналаштираётганди. Ўшанда асар мазмунидан келиб чиққан ғояларни томошабинларга тўлақонли етказиш учун актёрлар билан образлар устида тинмай ишлади. Саҳна кўринишларига алоҳида эътибор берди.

Энг муҳими, муаллиф билан учрашиш учун бир неча бор Бошқирдистонга эринмай бориб келди. Ёки Самарқанд театридаги фаолиятини олиб кўрайлик. Ўша пайтда, яъни 1962 йилда бу қутлуғ даргоҳ деярли ёпилганди. Саҳна усталарини яна театрга жалб қилиш жуда машаққатли иш эди. Аммо Жўра Маҳмудов бунинг уддасидан чикди. Унинг раҳбарлигида меҳнат қилганлар — Зайнаб Содиқова, Рустам Мансуров, Кифоят Муслимова ҳамда Мусо Муқимовлар кейинчалик Ўзбекистон халқ артистлари, Баҳо Тожиев эса Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист унвонларига мушарраф бўлишди.

Устознинг фаолиятида ташкилотчилик хусусиятлари ҳам мақтовга арзигулик. Чунончи, Й. Охунбобоев номидаги Ёш томошабинлар театридаги, шунингдек, Маданият вазирлигида бош мутахассис вазифаларидаги ишлари бунга яққол мисол бўла олади. Ҳозир ҳам Жўра Маҳмудов қизғин иш жараёнида. Маннон Уйғур номидаги Тошкент давлат санъат институтида ёшларга режиссура фанидан сабоқ бераётир.

У киши айтганларидек, ҳаёт ўрганиш ва сабоқ олиш мактаби. Ундан яхши фазилатларни ўзлаштириб, саҳнада кўрсатиш, одамларни эзгуликка чорлаш биз ёшларнинг вазифамиздир. Бинобарин, устозимиз фаолияти барчамиз учун ибрат мактаби бўлиб қолади.

Жамшед ТОҒАЕВ,
Маннон Уйғур номидаги Тошкент давлат санъат институти талабаси.

Жамият ва қонун

Тошкент вилоятининг Янгийўл шаҳри саноатлашган бўлиб, турли халқ истеъмол маҳсулотларини ишлаб чиқариш билан шуғулланади. Бу гўшада кўп миллат вакилларидан иборат аҳоли истиқомат қилади.

ГИЁҲФУРУШ ҚЎЛГА ТУШДИ

Уларнинг тинчлиги ва хавфсизлигини таъминлаш, ҳудудда турли кўринишдаги ҳуқуқбузарликларга қарши кураш ва унинг олдини олиш, халқ осойишталиги, жамоат тартибини сақлаш учун шаҳар ички ишлар бўлими ходимлари доимо хизматдалар.

— Истиқлол даврида ички ишлар тизимида бир қатор ислоҳотлар амалга оширилмоқда, — дейди Янгийўл шаҳар ИИБ ШТБИГ катта инспектори майор Санжар Қўчқоров. — Бугунги кунда шаҳардаги 12 та маҳаллада профилактика инспекторлари фаолият кўрсатмоқдалар. Улар маҳалла фуқаролар йиғинлари, маҳалла посбонлари, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар билан ҳамкорликда фаолият олиб боришларини тўғри йўлга қўйилган.

Бугунги кунда гиёҳвандлик балосининг оғир оқибатлари борасида тушунтириш ишлари олиб борилишига қарамай, айримлар мўмай даромад илинжида ёхуд унинг домига тушганлар ўз нафсларини қондириш учун наркотик моддаларни сақлаётгани ёки сотиб олаётганлари ачинарли ҳолдир.

Яқинда Янгийўл шаҳрида яшовчи 1971 йилда туғилган Абдурашид исмли йигит гиёҳванд моддалар билан қонунга хилоф равишда муомала қилаётганидан хабар топган ички ишлар бўлими ходимлари тезкор чора-тадбир ишлаб чиқишди.

Соат кундузги тўртларда Абдурашид Самарқанд кўчасида жойлашган уйига келган "мижоз"га дераза орқали бир ўрамда оқиш кукунсимон моддани пуллайди. Унинг уйи холислар иштирокида текширилганда, унга тегишли шимнинг ўнг чўнтагидан героин гиёҳвандлик моддасини қонунга хилоф равишда сотилган пул топилади ва бу ҳолат шу ерда расмийлаштирилади. Ўрамдаги модда эса кимёвий экспертизадан ўтказилганида оғирлиги 0,08 грамм героин эканлиги маълум бўлади.

Ҳозирда ушбу ҳолат бўйича жиноят иши қўзғатилиб тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда. Тергов ҳаракатларида аниқланишича, Абдурашид илгари ҳам озодликдан маҳрум этилган бўлиб, муддатидан илгари озод этилган. Бироқ, у ўзига тегишли хулоса чиқариш ўрнига яна жиноятга қўл урган.

Энди эса қилмиши азобини яқинларидан йироқда тортадиган бўлди.

Адибахон ҒАЙРАТ қизи,
журналист,
Шерали АНВАРОВ,
Тошкент вилояти ИИБ Матбуот маркази катта инспектори, капитан.

БОЛАНИНГ МЕҲРИ ЧЕКСИЗ

Болалигингизда ҳайвонот боғига борганмисиз? Ўша кунги таассуротларни бир эсланг. Орадан йиллар ўтди. Бугун фарзандларингизни ҳайвонот боғига сайрга олиб келдингиз.

Ҳайвонот боғидан ҳар ким хар хил таассурот билан қайтади. Болаликнинг ҳайратлари, нигоҳлари эса бошқача. Катталарни билмадигу болалар бу ерга келишса, қафасдаги жониворларга меҳр илинишади. Уларнинг олдида узоқ туриб қолишади. Сизни билмадиму қизалоғингиз нималарни ўйлаётгани биз учун жуда қизиқ.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ сурат-лавҳаси.

Тарих ва замон

БУЮК ИПАК ЙЎЛИ СОЛНОМАСИДАН

Буюк ипак йўли қадим замонлардаёқ Осиё қитъасини кесиб ўтиб, Шарқни Ғарб мамлакатлари билан боғлаган. Натижада қитъалараро бу карвон йўли ўтган ҳудудда яшаган халқларнинг ўзаро мулоқот ва тижоратлари кенгайиб, иқтисодий ва маданий ҳаёти юксалди.

Бу савдо йўли узра янги-янги шаҳарлар пайдо бўлди, ҳунармандчилик ривож топди. Илк ўрта асрларда халқаро савдосотиқни олиб борувчи ва уни бошқарувчи савдогарлар аҳли шуҳрат топди.

Ҳунармандчилик маҳсулотларини узоқ ўлкаларга элтувчи юзлаб туя карвонлари йўлларга тизилди. Бундай сахро кемаларини бошқарувчи карвонбошилару туякашлар, хизматчилар гуруҳи ишга киришди. Минглаб чақиримга чўзилган, тоғ даралари оралаб қорли баланд довонлар, сувсиз бепоён дашту сахроларни кесиб ўтган бу узоқ савдо йўллари бўйлаб қатор-қатор карвонлар, сайёҳу дарвешлар, турли мамлакат элчи-ю вакилларининг қатнови асрлар оша давом этган.

Агар биз Буюк ипак йўлининг тарихига бир назар ташлайдиган бўлсак, бу атама биринчи марта немис олими Ф. Рихтгофенинг 1877 йили чоп этилган «Хитой» асарида қўлланилган. Олимларнинг тахминича, милоддан аввалги 126-йил (Буюк ипак йўли ҳақидаги дастлабки маълумотлар шу санага оид) Буюк ипак йўли очилган сана ҳисобланади. Қадимги ипак йўли Тан сулоласи ҳукмронлигидаги Хитой давлатининг пойтахти Чань Янь шаҳридан бошланиб, Марказий Осиё орқали Венецияга қадар етган. Бу карвон йўлларидан энг нодир ва қиммат-баҳо ипак матолари олиб борилгани боис у Ипак йўли деб ном олган. Европа ва Осиёда ўзбек, тожик, қирғиз, туркман савдогарлари умумлаштирилиб мусулмон савдогарлари деб аталган. Улар айни вақтда мусулмон маданиятини тарқатувчилар ҳам эди. Бу ҳақда академик В. Бартольд шундай деб ёзган эди: «Мўғул империяси ташкил топишининг ўзи кўп жиҳатдан Хитой ва Мўғулистон ўртасидаги савдо-сотиқни ўз қўлларида ушлаб турган мусулмон савдогарларининг фаолияти билан изоҳланади».

Умумий узунлиги 12 минг километрдан ортиқ бўлган Буюк ипак йўли жуда катта тарихий аҳамиятга эга эди. У Марказий Осиёни улкан халқаро бозорга айлантирди. Буюк ипак йўли Бағдод, Ҳамадон, Нишопур, Марв, Чоржўй, Бухоро, Самарқанд ва Жиззах бўйлаб, тоғ ён бағридаги Зомин орқали ҳам ўтган.

ЮНЕСКОнинг қарори билан «Буюк ипак йўли — халқларининг ўзаро алоқадорлик йўли» шиори остида Марказий Осиё ҳудудига мўлжалланган халқаро экспедициянинг ташкил этилиши бу қадим йўлларнинг аҳамияти нақадар катта эканлигини жаҳон миқёсида исботлади.

А.АКБАРОВ.

Эътироф

ГЕРМАНИЯДА «САМАРҚАНД ЭРТАКЛАРИ»

«Самарқанд эртаклари» номли тўплам немис китобхонлари томонидан завқ-шавқ билан ўқилмоқда. Бу қизиқарли асарнинг учинчи нашри ҳам германиялик эртаксеварларга яхши совға бўлди.

Гап шундаки, германиялик фольклоршунос олима ва адиба Габриеле Келлер илмий ишга манбалар тўплаш давомида Самарқанд вилоятидаги эртакчи боболар ва момолар айтган халқ оғзаки ижоди намуналаридан 30 дан ортиғини магнит тасмага ёзиб олган эди. Бу эртаклардан олтитаси жамланиб мўъжаз китобча ҳолида босмага тайёрланди ва «Самарқанд эртаклари» номи билан 2000 йилда Германиянинг Фрайбург шаҳрида чоп этилди.

Эртаклар олмоншунос олим Хуррам Раҳимов томонидан таржима қилинди. Изланувчан олим Х.Раҳимов Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети инглиз тили факультети ҳузуридаги герман филологияси кафедрасининг ташкилотчиларидан бири ҳисобланади. Ҳозир у олмонча-ўзбекча, ўзбекча-олмонча таржималар назарияси ва амалиёти билан шуғулланиб келмоқда. Таржимон сифатида немис тилидан кўплаб эртак ва ҳикояларни ўзбек тилига ўгирди.

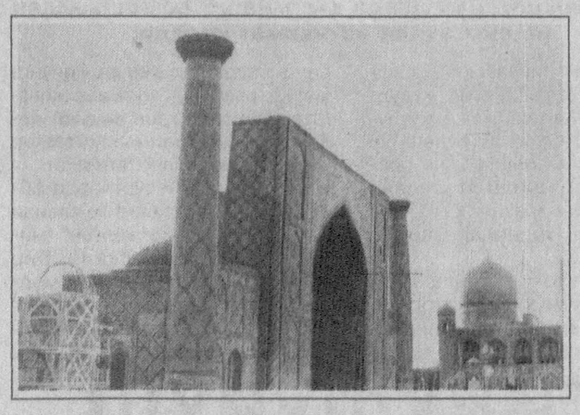

«Самарқанд эртаклари»нинг дастлабки нашри немис китобхонларида катта қизиқиш уйғотганлиги сабабли Интернетда махсус сайтга киритилди.

— Бу китоб 2002 йилда тўлдирилган ҳолда қайта чоп этилди, — дейди Х.Раҳимов. — Унга киритилган эртакларни ёзиб олиш давомида Габриеле хоним олган фотосуратлар махсус шарҳланган ҳолда каталог шаклида «Ўзбекистонда аёллар маданияти» номи билан инглиз, немис, француз ва ўзбек тилларида чоп этилди.

Ниҳоят, «Самарқанд эртаклари»нинг навбатдаги учинчи нашри ҳам юзага келди. Ундан жой олган эртакларнинг ёзиб олиниш тарихи, эртакчилар яшаётган замин ва замон ҳақида этнографик маълумотлар ушбу янги нашр қимматини янада оширди.

Таржима сифати ҳам эътиборни ўзига тортади. Ўзбек эртакларига хос бадиий хусусиятлар немис тилида бадиий ўзига хослик касб этди.

Ўзининг 2750 йиллик тўйига катта ҳозирлик кўраётган қадимий ва гўзал Самарқанд халқининг оғзаки ижодини намоён этган бу китоб Германиядаги «Майенштайн» нашриётининг шу қутлуғ санага муносиб армуғони бўлди.

Акбар АЛИЕВ.

Бридж — карта билан ўйналадиган ягона олимпия спорт турига кираркан.

Машҳур америкалик физиохимик Люис Гилберт Ньютон 30 мартадан зиёд Нобель мукофоти совриндорлигига номзод бўлган, аммо бирор марта ҳам бу мукофотни олиш унга насиб қилмаган экан.

БИЛАСИЗМИ?

Грузия Республикаси таркибидаги Абхазия Республикасининг номи абхазча «апсни» сўзидан келиб чиққан бўлиб, ўзбек тилида бу сўз «қалб ўлкаси» деган маънони билдираркан.

Австралия мамлакатини ҳеч иккиланмасдан акациялар ўлкаси деб аташ ҳам мумкин. Чунки бу дарахтнинг 500 дан ортиқ тури ушбу мамлакатда ўсаркан.

Беҳзод ҚОДИРОВ.

Ўзбек феъли

ЧЕГАЛАНГАН ЧОЙНАК

Болалигимизда қишлоғимизга синган чойнак-пиёлаларни чегалайдиган бир чол тез-тез келиб турарди. У қачон келса, уйимизнинг олдидаги катта ўрик тагига жойлашар, мен ҳар сафар чой дамлаб олиб чиқардим. Кечгача унинг ишларини томоша қилиб ўтирардим.

Синган чойнак-пиёлаларнинг қайтадан тикланиши мен учун мўъжизадек туюлаверарди. Бир куни уйимиздаги катта чойнагимиз синиб қолди. Уни ўша чол келганда олиб чиқдим. Қадоқлаб бердилару пул олмадилар. Ўша вақтларда нимагадир шу чойнакда чой ичсам сира тўймасдим.

Ким билсин, балки чегачининг чойнакни тиклашга кетган заҳматини ўз кўзларим билан кўрганим учун менга чойнакнинг чойи ширин туюлгандир. Ўша пайтларда бундай чойнак-пиёлаларда чой ичиш айб саналмасди. Ҳатто чойхоналарда ҳам қадоқланган чойнак-пиёлалар бемалол ишлатиларди.

Бугун бутунлай бошқача. Уйимизга келган меҳмонга бундай пиёлада чой беришни тасаввур ҳам қила олмаймиз. Балки, бу замоннинг тараққий этиб, турмушимиз фаровонлашиб бораётганидандир. Яна баъзилар мезбоннинг дидини нозиклигини унинг идиш-товоқлари ярқироқлигида деб билиши ҳам сир эмас. Қолаверса, қадоқлаш учун сарфланган маблағ эвазига бемалол бошқа чойнак сотиб олиш ҳам мумкин. Аммо ота-боболаримиз даврида меҳмонга қандай пиёлада чой бериш муҳим саналмаган. Уларнинг меҳмонни кутиб олишларидаги самимийликларини ҳеч нарса билан тенглаб бўлмайди.

Гоҳ-гоҳида ўша чегачи чол тушларимга киради. Оппоқ яктақда, ўригимиз тагида ўтириб синган идишларни қайтадан тиклайди. Негадир ўша қадоқчи чолни соғинавераман, кўргим келаверади. Баъзан, бу ҳунар эгаларини бозорлардан излаб қоламан. Хўш, борди-ю бугунги кунда чегачилар бўлса, улар нима иш қилишган бўларди, деб ўзимга савол бераман. Уларми? Менимча... менимча улар энди синган идишларни эмас,

бемеҳрликдан дарз кетган айрим юракларни чегалаб юришармиди.

Муҳаммаджон РАҲМАТОВ.

Жаҳон ҳафта ичида

ПИВОГА АЛДАНГАН ЎҒРИ

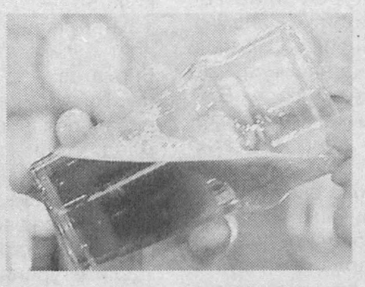

Reuters тарқатган хабарга кўра, мобил телефонларини ўғирлаш билан шуғулланадиган германиялик ўғри ўз ихтиёри билан полиция идорасига келган. Полициячилар томонидан ваъда қилинган текин пиво чўнтаккесарни шу йўлга бошлаган.

Агентликнинг маълумотида қайд этилишича, Нойштрелиц шаҳри полицияси офицерларидан бири ўғирланган телефон рақамига қўнғироқ қилган ва ўғрига бир яшик пиво ютиб олганлигини маълум қилган. Ёлғонга лаққа тушган ўғри эса ўзининг турар жойини тўлиғича айтиб берган. Назаримизда, ўғри энди анча вақтгача ўзининг соддалигидан афсус чекиб юрса керак.

ТИНИБ-ТИНЧИМАГАН ҚАРИЯ

Британиянинг Болтон шаҳрида 83 ёшли пенсионер Жорж Гринхолл устидан суд бошланди. Унга қадимги ёдгорликларни сохталаштириш айби қўйилмоқда. Маълумотларга кўра, қария қадимги Миср ёдгорликларини усталик билан сохталаштирган ва Болтон шаҳри маъмуриятига 400 минг фунт-стерлинг (800 минг доллар)га пуллашга ҳам улгурган.

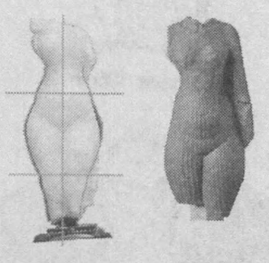

У билан биргаликда 82 ёшли рафиқаси ҳамда 52 ва 46 ёшли ўғилларининг ҳам қора курсига ўтиришига тўғри келади, дейди The Telegraph.

Болтон маликаси деб номланаётган ушбу сохта санъат асари 50 см. бўлиб, ганчдан ясалган аёл ҳайкалчаси саналади. Унинг сохталигини аниқлагунларига қадар эрамиздан аввалги XIV асрга тегишли, деб тахмин қилишаётган эди. Айтишларича, у фиръавн Эхнатон ва малика Нефертитининг қизларидан бирини ифодалар экан. Амарн маликаси бюстининг аналоглари Лувр ва Филадельфия музейларида сақланади, холос.

Ҳайкалчанинг сохталиги ҳақидаги илк шубҳалар Британия музейига худди шунга ўхшаш яна бир ҳайкалча келиб тушганлигидан сўнг пайдо бўлди. Текширишлар Жорж Гринхоллнинг уйида ҳайкалтарошлик устахонаси мавжуд эканлигини исботлади.

95 ЁШЛИ БИТИРУВЧИ

Associated Press Канзас штати фуқароси, 95 ёшли Нола Охсни дунёдаги энг кекса битирувчи, деб эълон қилди. 95 ёшли аёлнинг натижаси Гиннесда қайд қилинган олдинги рекорд — 90 ёшли Мозель Ричардсоннинг натижасидан ўзиб кетди.

Нола Охснинг сўзларига кўра, у 1972 йилда турмуш ўртоғи Вермоннинг вафотидан сўнг ўқишни давом эттиришга қарор қилган. Сўнгги 25 йил давомида у коллеж дастуридан ўрин олган турли курсларга мунтазам қатнашиб турган. Айни кунда эса тарихга йўналтирилган умумий таълим дипломидан уни сўнгги 30 соатлик курс ажратиб турибди, холос.

Нола буви учун у билан биргаликда 21 ёшли набираси Александра Охснинг ҳам диплом олаётганлиги, айниқса, қувонарлидир. Дарвоқе, унинг фарзандлари ва набиралари бувининг коллежда яна бир нечта курсларда иштирок этишига мойиллик билдирмоқда.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди.

Сиз бунга нима дейсиз?

Автобусдаги «таниш»

Одатдагидек эрта тонгда ишга отландим. Бекатга энди яқинлашган ҳам эдимки, автобус келиб қолди. Унда одам унчалик кўп эмас, чиптачи аёл эса бекатдан чиққан йўловчилар олдига бориб йўл ҳақини тўлашга ундарди. Шу пайт унинг бақирган овози эшитилди.

— Пулинг бўлмаса тушиб кет, нима қиласан автобусга чиқиб. Ёш бўлсанг, пиёда кетавер.

Ҳамма овоз чиққан томонга қаради. Чиптачи олдида бир қиз қўрқиб турарди.

— Кейинги сафар бераколай, бугун пулим йўқ эди, илтимос, кеннойи, — деди қизалоқ кўзига ёш олиб, секингина.

— Кейинги сафар автобусга чиқишдан олдин чўнтагингни кавлаб кўргин, билдингми? — деди чиптачи заҳархандалик билан.

У жаҳл билан нари кетди. Бироз вақт ўтмай орқа томондан аёлнинг хушчақчақ овози эшитилди.

— Ассалому алайкум, Шамсиддинжон яхшимисиз ука, уйдагилар тинчми? Ҳа, раҳмат, юрибмиз ишлаб. Йўқ, йўқ кўяверинг, одамни уялтирмасангизчи, сиздан пул ололмайман. Кейинги сафар.

Ҳамма орқа томонга ўгирилиб қаради. Ёш йигит хижолат бўлганча чўнтагига солди.

— Доим шундай қиласиз, кеннойи.

Ҳар ер-ҳар ердан пичир-пичирлар эшитилди. Ёш йигит хижолат бўлганча кейинги бекатда тушиб қолди. Аммо, автобусда ўтирган ёши катталар чиптачининг қилган ишини муҳокама қила бошлашди. Кимдир у ҳақ деса, кимдир ноҳақ деди. Охири, танишбилишчилик-да, дея ўзларини тинчлантирган бўлишди. Бироз вақт ўтиб бу воқеа ёддан ҳам чиқди. Сабаби навбатдаги бақир-чақир бошланганди.

Бироқ эрталабдан кимнингдир дили хира бўлгани, кимнингдир хижолат чеккани қолди...

ФАЙЗИБОНУ.

«Миллий тикланиш» газетасига реклама ва эълонлар қабул қилинади.
Матбуотчилар кўчаси 32-уй. 501, 502-хоналар.
Телефонлар: 136-58-73, 133-67-51.

Муассис: «Миллий тикланиш» демократик партияси

MILLIY TIKLANISH — Миллий тикланиш — миллат келажаги

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи Ҳосил КАРИМОВ

ТЕЛЕФОНЛАР: Қабулхона — 133-67-51. Бўлимлар — 136-58-73.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди. Босишга топшириш вақти 20.00 Нашр кўрсаткичи — 158

Газета 02 23-рақам билан рўйхатдан ўтган. Буюртма: Г — 423. Ҳажми 2 босма табоқ. Адади 1934 Сотувда эркин нархда

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Манзил: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй

1 2 3 4 5

Босишга топширилди 20.00